

**Моніторинг наслідків виконання заходів
«Програми економічного і соціального розвитку Запорізької міської
територіальної громади на 2025 рік» на довкілля, у тому числі для здоров'я
населення**

Відповідно до вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та Постанови кабінету міністрів України від 16 грудня 2020 р. № 1272 «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення» здійснено моніторинг наслідків виконання Програми економічного і соціального розвитку Запорізької міської територіальної громади за 2025 рік (далі – Програма 2025).

Виявлення наслідків виконання Програми 2025 для довкілля, в тому числі для здоров'я населення, здійснювалося на основі аналізу Звіту про її виконання в 2025 році.

Моніторинг наслідків виконання документа державного планування має важливе значення у забезпеченні реалізації цих документів з мінімальною шкодою для довкілля та здоров'я населення.

Загальною метою моніторингу даного проекту є забезпечення/гарантування того, що всі заходи пом'якшення та мінімізації впливів та наслідків успішно втілюються та вони є ефективними та достатніми.

Моніторинг базується на розгляді окремих показників (індикаторів), які демонструють наслідки для довкілля, в тому числі для здоров'я населення, а саме:

Показники (індикатори)	Од виміру	Показник 2024 року	Показник 2025 року
У сфері охорони атмосферного повітря			
обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами	тис. т/рік	54,1*	55,1*
У сфері збереження та сталого використання водних ресурсів			
використання свіжої води	млн куб.м/рік	122,4*	123,2*
загальне водовідведення:			
всього	млн куб.м/рік	0,21*	1,19*
- забруднених	млн куб.м/рік	15,16*	15,09*
- нормативно чистих	млн куб.м/рік	83,01*	78,87*
- нормативно очищених	млн куб.м/рік		
У сфері поводження з відходами			
утворення відходів. всього	тис. т	1418,68**	1002,69
видалено на полігони	тис. т	1191,45**	397,74
спалено відходів	тис. т	0,989**	2,40
обсяг відновлених відходів	тис. т	0,825**	267,08
У сфері охорони здоров'я населення			
показник народжуваності	‰	-	-
показник малюковсї смертності	‰	5,5	6,84

укомплектованість посад фізичними підпорядкованих ЗМР	штатних лікарських особами ЗОЗ,	%	84,4	80,8
---	---------------------------------	---	------	------

У сфері енергетичної та екологічної ефективності

кількість об'єктів енергомоніторингу в системі енергоменеджменту міської ради	од.	550	523
зменшення енергоспоживання на об'єктах бюджетної сфери, що утримуються за рахунок бюджету ЗМТГ***	%	35,65	36,88
кількість проведених заходів, спрямованих на підвищення рівня суспільної екологічної свідомості	од.	1	1

У сфері реалізації природоохоронних заходів

обсяг фінансування не виконання природоохоронних заходів	тис. грн	23 708,571	29 522,171
--	----------	------------	------------

*За інформацією Головного управління статистики у Запорізькій області та Басейнового управління водних ресурсів річок Приазов'я за 2024-2025 роки наведені по Запорізькій області

** дані за 2023 рік по Запорізькій області

***у порівнянні з базовим 2016 роком, що передував початку запровадження енергомоніторингу

Обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами по Запорізькій області в 2025 році у порівнянні з 2024 роком незначно (на 1,8%) збільшився та становив 55,1 тис. т.

У 2025 році проводилися моніторингові дослідження якості атмосферного повітря у місцях проживання та відпочинку населення м. Запоріжжя. Здійснено 6249 досліджень атмосферного повітря, встановлено 355 перевищень нормативних значень вмісту забруднюючих речовин у атмосферному повітрі – 5,6 % від загальної кількості досліджень (2024 рік – 6,0 %).

Найбільше забруднення атмосфери визначалося у Заводському (41,9 % від загальної кількості відхилень), Вознесенівському (30,9 %), Шевченківському (11,5 %), Олександрівському (7,04 %), Дніпровському (6,8 %), Комунарському (1,7 %), районах. В Хортицькому районі перевищення не реєструвалися.

Мешканці міста споживають і використовують питну воду після водопідготовки на двох водопровідних спорудах - Дніпровські водопровідні станції № 1 та № 2, які розташовані на лівому та правому берегах Дніпра.

Для проведення соціально-гігієнічного моніторингу об'єктів зовнішнього середовища визначено 28 контрольних точки відбору проб питної води на об'єктах централізованого водопостачання та водорозподільної мережі, які повністю дають можливість оцінити технічний стан та провести аналіз якості води, що подається населенню.

Обсяг використання свіжої води в 2025 році становив 123,4 млн куб.м/рік, що майже на рівні 2024 року (122,4 млн куб.м/рік).

Укомплектованість штатних лікарських посад фізичними особами по м. Запоріжжю становить 80,8%, що на 3,6 в.п. менше ніж у 2024 році (84,4%).

На виконання чинних законодавчих актів щодо впровадження системи енергетичного менеджменту на постійній основі здійснюється моніторинг

споживання енергетичних ресурсів бюджетними установами міста за допомогою електронної інформаційної системи. Станом на 01.01.2026 у системі електронного енергомоніторингу зареєстровано 523 об'єкти.

У зв'язку зі зростанням ціни послуг з користування веб-сервісом енергомоніторингу (з 360 грн./об'єкт на 2024 рік до 420 грн./об'єкт на 2025 рік) була переглянута кількість об'єктів спостереження. Враховуючи, що внаслідок військової агресії Російської Федерації 27 об'єктів з 550 зареєстрованих в системі енергомоніторингу тимчасово припинили свою роботу, їх було включено до архіву веб-сервісу енергомоніторингу (з можливістю відновлення роботи з ними у разі потреби). Відповідно кількість об'єктів спостереження на 2025 рік склала 523 одиниці.

Продовжує зменшуватися енергоспоживання на об'єктах бюджетної сфери, що утримуються за рахунок бюджету ЗМТГ. Так, зменшення у 2025 році становило 36,88% проти 35,65% - у 2024 році.

Упродовж 2024 та 2025 роках проведено по одному заходу спрямованому на підвищення рівня суспільної екологічної свідомості, а саме: навчання для енергоменеджерів 2 та 3 рівнів Запорізької міської територіальної громади щодо обслуговування громадських будівель після впровадження заходів з енергоефективності; семінар «Принципи роботи індивідуального теплового пункту» для представників бюджетної сфери міста (закладів та установ охорони здоров'я, освіти, культури, виконавчих органів міської ради тощо).

За 2025 рік обсяг фінансування на виконання природоохоронних заходів становив 29,522 млн грн, що на 24,5% більше, ніж у 2024 році.

Фінансування природоохоронних заходів за рахунок коштів цільового спеціального фонду ЗМТГ (міського фонду охорони навколишнього природного середовища) здійснюється відповідно до Програми «Про фінансування природоохоронних заходів за рахунок екологічних надходжень на 2024-2026 роки». У рамках виконання цієї Програми:

- придбано обладнання для каналізаційних насосних станцій та мереж каналізації для заміни такого, що використало свої технічні можливості (4 насоси) для КП «Водоканал» на суму 2,947 млн грн;

- виконано заходи з озеленення міста, підприємствами «Зеленбуд» та «Титан» висаджено 1537 од. зелених насаджень на суму 7,808 млн грн;

- розроблено проекти землеустрою з організації та встановлення меж територій і об'єктів: Парк «Алея Слави», «Дубовий гай – старі дуби», «Балка Виноградна», «Запорізький 700-річний дуб», «Парк залізничної станції Запоріжжя-2», «Парк ім.Шевченка», «Стара груша дичка» на загальну суму 487,5 тис. грн;

- для Запорізького міського дитячого ботанічного саду розроблено проєкт утримання та реконструкції на суму 147,4 тис. грн та придбано 42 од. зелених насаджень на 500,0 тис. грн;

- придбано 3 автомобілі самоскиди, 1 міні навантажувач з ковшом, 1 тракторний самоскидний причіп для збирання, перевезення відходів, що утворилися через пошкодження (руйнування) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій на суму 15.928 млн грн.

У рамках виконання заходів Програми розвитку та обслуговування зеленого господарства міста:

- КРБП «Зеленбуд» надавалися послуги з утримання зелених насаджень та озеленення територій районних адміністрацій на площі 451,79 га, здійснювалися заходи з благоустрою та догляду за зеленими насадженнями на територіях площею 89,91 га, які перебувають у господарському віданні підприємства, та поточний ремонт елементів, що розташовані на цих об'єктах;

- КП «Титан» здійснювався догляд за зеленими насадженнями на площі 149,1 га в парках та скверах, проводився поточний ремонт та технічне обслуговування малих архітектурних форм парків, забезпечено функціонування 213 туалетів та 25 фонтанів (37 чаш). Для утримання у належному стані міських пляжів (16,74 га) грацівниками КП «Титан» щоденно виконувалися роботи з очищення берегів від сміття та водоростей;

- прибрано та вивезено 523,4 т сміття, взято участь у ліквідації наслідків руйнувань через ведення бойових дій та заходах з ліквідації надзвичайних ситуацій, які виникли через несприятливі погодні умови.

- виготовлено ПКД на проведення капітального ремонту Альпінарію в парку Трудової Слави, естради в сквері Бочарова, на реконструкцію парку Металургів ім. В.А.Сацького, влаштування поливальної системи в сквері Маяковського. Проведено капітальний ремонт покриття Алеї Бойової Слави, та дитячого майданчика в сквері Бочарова.

Крім того, на виконання розпорядження КМУ від 15.04.2025 № 358р за рахунок коштів дотації державного бюджету придбано 2 самоскиди для потреб КП «Титан» та КРБП «Зеленбуд».

Успішна реалізація цих природоохоронних заходів є і вагомим внеском у зменшення техногенного навантаження та оперативну ліквідацію екологічних наслідків, спричинених військовою агресією.

Заступник директора департаменту –
начальник управління енергетичного
менеджменту та інвестицій департаменту
економічного розвитку

Нінель КРИВОРУЧКО